

Bryssel den 1.6.2018
COM(2018) 395 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

EU-initiativ om pollinatörer

{SWD(2018) 302 final} - {SWD(2018) 303 final}

1. BEHOV AV EU-ÅTGÄRDER FÖR POLLINATÖRER

Under senare år har allmänheten uppmärksammat det bekymmersamma läget för bestånden av honungsbin, som har minskat i EU och övriga världen. Bakom denna mycket omskrivna företeelse ligger ett problem av mycket större skala, nämligen en dramatisk minskning av förekomsten och mångfalden av olika grupper av europeiska vilda pollinerande insekter, däribland vilda bin, blomflugor, dagfjärilar och nattfjärilar. Många pollinerande arter är utdöda eller utrotningshotade¹.

Det finns stor anledning till oro, eftersom pollinatörer är en nödvändig del av friska ekosystem. Utan dem skulle många växtarter minska i antal och till sist dö ut tillsammans med de organismer som är beroende av dem, vilket skulle få allvarliga ekologiska, sociala och ekonomiska följder. Grödor som är beroende av pollinatörer förlitar sig i olika omfattning på pollinering av djur. Det har beräknats att 5–8 procent² av den nuvarande globala vegetabilieproduktionen kan hänföras direkt till sådan pollinering. Bara i EU är omkring 84 procent³ av alla arter av grödor och 78 procent³ av arterna av vilda blomväxter åtminstone delvis beroende av pollinering av djur. Upp till nästan 15 miljarder euro⁴ av EU:s årliga jordbruksproduktion kan hänföras direkt till pollinering av insekter.

I den första globala rapporten om pollinatörer, utgiven av den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster,² framhålls förändringar av markanvändningen, intensiv jordbruksförvaltning och användning av bekämpningsmedel, miljöföroreningar, invasiva främmande arter, patogener och klimatförändringar som de största hoten mot pollinatörer. Man konstaterar också att det finns betydande kunskapsluckor kring hur dessa pådrivande faktorer fungerar och behovet av sektorsövergripande åtgärder för att hantera dem. Konventionen om biologisk mångfald⁵ bekräftade resultaten från rapporten och betonade betydelsen av pollinatörer och de ekosystemtjänster de tillhandahåller för en rad av FN:s mål för hållbar utveckling⁶.

EU har vidtagit en rad åtgärder som gynnar pollinatörer, framför allt inom miljö- och hälsoskyddspolitiken (i synnerhet fågeldirektivet och habitatdirektivet och EU:s lagstiftning om bekämpningsmedel), samt inom den gemensamma jordbrukspolitiken, sammanhållningspolitiken och forsknings- och innovationspolitiken. Det finns också ett antal nationella och regionala strategier för pollinatörer. Hittills har dock ingen enhetlig, samordnad EU-åtgärd vidtagits för att motverka minskningen av pollinatörer genom ett integrerat tillvägagångssätt där olika sektorer och politiska områden ingår. EU och medlemsstaterna måste ta itu med problemet tillsammans.

¹ Se det åtföljande arbetsdokumentet för detaljerade belegg till stöd för detta meddelande.

² Potts, S.G., m.fl. (2016), *The Assessment Report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on Pollinators, Pollination and Food Production*. Sekretariatet för den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster, Bonn, Tyskland, s. 552.

³ Potts, S.G., m.fl. (2015), *Status and Trends of European Pollinators. Key Findings of the STEP Project*. Pensoft Publishers, Sofia, s. 72.

⁴ Gallai, N., m.fl. (2009), Economic Valuation of the Vulnerability of World Agriculture Confronted with Pollinator Decline. *Ecological Economics* 68.3, s. 810–821.

⁵ <https://www.cbd.int/>

⁶ Konventionen om biologisk mångfald, partskonferensens beslut XIII/15, <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-13/cop-13-dec-15-en.pdf>

I detta meddelande presenteras strategiska mål och en uppsättning åtgärder som ska vidtas av EU och medlemsstaterna för att motverka minskningen av pollinatörer i EU och bidra till de globala bevarandeinsatserna. Här anges ramarna för ett integrerat förfarande för att ta itu med problemet, och en mer ändamålsenlig användning av befintliga verktyg och strategier.

Detta initiativ illustrerar kommissionens ambition att snabbare uppnå EU 2020-målet att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald och ekosystemtjänster⁷, som bekräftades av handlingsplanen för naturen, människorna och näringslivet⁸. Det är ett svar på kraven från Europaparlamentet⁹ och rådet¹¹ på åtgärder för att skydda pollinatörer och deras livsmiljöer, i syfte att sätta stopp för minskningen. Vid det offentliga samrådet¹² under utarbetandet av detta initiativ fastställdes att ett EU-initiativ om pollinatörer har ett starkt stöd hos de olika intressegrupperna, och framför allt hos allmänheten.

2. INITIATIVETS KOMPONENTER

De mål och åtgärder som fastställs i detta initiativ syftar till att förbättra den vetenskapliga kunskapen om minskningen av pollinerande insekter, att hantera de främsta kända orsakerna och att förbättra samarbetet mellan alla berörda aktörer. Även om fokus ligger på vilda pollinatörer tar initiativet upp utmaningar som är gemensamma för alla pollinatörer. Därför gynnar initiativet också tama pollinatörer, framför allt honungsbin, och kompletterar befintligt EU-stöd till biodling¹³ och bihälsa¹⁴.

Även om de föreslagna åtgärderna är utformade för att genomföras på kort sikt kommer de att sätta igång viktiga processer och inrätta mekanismer som på lång sikt ska ta itu med utmaningen utifrån en helhetssyn. För att dessa åtgärder ska kunna genomföras framgångsrikt krävs tillräckliga ekonomiska och mänskliga resurser. Beslutsfattare och offentliga myndigheter kan inte hantera situationen på egen hand; EU-medborgarna och näringslivet måste också bli delaktiga.

I initiativet delas långsiktiga mål respektive åtgärder på kort sikt in i tre prioriteringsgrupper:

PRIORITERING I: Att förbättra kunskapen om minskningen av pollinatörer samt dess orsaker och följder.

PRIORITERING II: Att hantera orsakerna till minskningen av pollinatörer.

Tabellen i bilagan visar detaljerade uppgifter om olika åtgärder och delåtgärder under varje prioriteringsgrupp.

⁷ Strategin för biologisk mångfald i EU fram till 2020,

http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/index_en.htm

⁸ http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/communication_en.pdf

⁹ Europaparlamentets resolution av den 2 februari 2016 om halvtidsöversyn av strategin för biologisk mångfald i EU (2015/2137(INI)).

¹⁰ Europaparlamentets resolution av den 15 november 2017 om en handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet (2017/2819(RSP)).

¹¹ Rådets slutsatser 13398/16 om konventionen om biologisk mångfald,

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13398-2016-INIT/sv/pdf>

¹² http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/index_en.htm

¹³ https://ec.europa.eu/agriculture/honey/programmes_sv

¹⁴ https://ec.europa.eu/food/animals/live_animals/bees/health_en

2.1. PRIORITERING I: Att förbättra kunskapen om minskningen av pollinatörer samt dess orsaker och följder

EU har redan gett stöd åt framtagandet av värdefull kunskap (till exempel genom projekten Alarm¹⁵ och Step¹⁶ samt den europeiska rödlistan¹⁷). Även om dessa projekt påvisar en oroväckande minskning av pollinatörer och motiverar omedelbara insatser är kunskapsluckorna fortfarande stora. Vi känner inte till den exakta omfattningen av minskningen och har ännu inte full insikt i hur den återverkar på det mänskliga samhället och på ekonomin. Trots att de största hoten mot pollinatörer har fastställts, vilket innebär att kunskapsbaserade insatser kan göras omedelbart, krävs ytterligare undersökning av konsekvenserna av de enskilda hoten och deras samverkan. Därför utgör kunskapsförbättring en hörnsten i detta initiativ, vilket kräver gemensamma insatser från kommissionen, medlemsstaterna, Europeiska miljöbyrån, den akademiska världen, intressenter och medborgarna.

Arterna och populationerna av pollinatörer i EU måste övervakas bättre. Ett samordnat övervakningsförfarande som syftar till att fylla kunskapsluckan beträffande status och trender för pollinatörer kräver en gemensam insats från EU och medlemsstaterna. En teknisk expertgrupp som utarbetar en kostnadseffektiv och standardiserad övervakningsmetod behövs. Medborgarforskning¹⁸, IKT-verktyg och teknik som DNA-streckkodning samt maskininlärning skulle kunna bidra till förfarandet. Data av god kvalitet som samlats in genom övervakning på plats kommer att möjliggöra bedömningar av hotade arter av pollinatörer och utveckla tillförlitliga indikatorer för pollinatörer. Dessa indikatorer skulle underlätta bedömningen av effekterna av olika politiska beslut i EU, i synnerhet på områdena miljö, jordbruk och hälsa. De skulle också göra det lättare att undersöka vilka framsteg EU gör mot att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling 2 (ingen hunger) och 15 (ekosystem och biologisk mångfald)¹⁹. Tillsammans med data om hoten mot pollinatörer och pollinering skulle de, med hjälp av verktyg som kartläggning och utvärdering av ekosystem och ekosystemtjänster²⁰ och naturresursräkenskaper för pollinatörer och pollinering²¹, möjliggöra en integrerad bedömning av minskningen av pollinatörer och dess följder för samhället och ekonomin, samt göra det möjligt att utveckla lämpliga politiska åtgärder.

Forskning och innovation måste stärkas på alla fronter: problemets omfattning (status och trender för pollinatörer), hantering av bakomliggande orsaker (hot mot pollinatörer, deras relativa betydelse och samverkan) och effekter (inverkan på naturen, människors

¹⁵ <http://www.alarmproject.net/>

¹⁶ <http://www.step-project.net/>

¹⁷ <http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/>

¹⁸ Medborgarna kan bidra till datainsamlingen och på så sätt spela en aktiv roll inom forskningen på detta område, <https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=citizen§ion=monitor>

¹⁹ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/indicators>

²⁰ http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm

²¹ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/ecosystem-services-accounting-part-i-outdoor-recreation-and-crop-pollination>

välbefinnande och ekonomin). Stöd bör ges till både grundforskning (systematik och taxonomi) och tillämpad forskning, för att öka EU:s övervaknings- och bedömningsförmåga avseende pollinatörer. En rad pågående forskningsprojekt kommer snart att presentera resultat om pollinatörer²² samt om innovationer inom växtskydd, integrerade växtskyddsmetoder och alternativ till bekämpningsmedel²³.

Fri tillgång till data och information som rör pollinatörer är en förutsättning för att bättre kunna utnyttja befintliga resurser för generering av ny kunskap och smarta lösningar. Mer bör göras för att sammanställa data och information från olika håll, och göra dem lättillgängliga.

2.2. PRIORITERING II: Att hantera orsakerna till minskningen av pollinatörer

Eftersom det finns flera olika orsaker till att antalet pollinatörer minskar, måste förebyggande åtgärder vidtas inom flera sektorer och politiska områden.

De mest utsatta pollinatörerna och livsmiljöerna i EU, exempelvis de som skyddas inom ramen för habitatdirektivet eller står med på den europeiska rödlistan, bör prioriteras när det gäller åtgärder och finansiering. Framför allt Life-programmet kommer att spela en viktig roll i detta avseende.

Förlust av livsmiljöer

För att förbättra genomförandet av fågeldirektivet och habitatdirektivet genomför kommissionen handlingsplanen för naturen, människorna och näringslivet. Även om bara ett begränsat antal pollinerande arter anges i habitatdirektivet, kan bevarandeåtgärder för skyddade livsmiljötyper som gräsmarker verkligen gynna pollinatörer. Att förbättra genomförandet av direktivet är därför en viktig del i hanteringen av ett av de största hoten mot pollinatörer – förlusten av livsmiljöer. Grön infrastruktur²⁴ kan ytterligare främja de naturliga förhållanden som krävs för att bevara värdefulla livsmiljöer för pollinatörer, genom naturbaserade lösningar²⁵ och genom att göra nätverket Natura 2000 mer sammanhängande och stärka konnektiviteten mer generellt i landsbygds- och stadsmiljöer.

EU:s gemensamma jordbrukspolitik och sammanhållningspolitik ger goda möjligheter att upprätthålla och skapa livsmiljöer för pollinatörer i landsbygdsområden och stadsområden under perioden fram till 2020. Strukturen för den gemensamma jordbrukspolitiken (däribland tvärvillkor, direktstöd och åtgärder för landsbygdsutveckling) ger den breda uppsättning instrument som behövs för att hantera påfrestningar för pollinatörer till följd av intensiv jordbruksförvaltning och förändrad markanvändning, inklusive nedläggning av jordbruksmark. Till dessa instrument hör direktstöd till jordbrukare för områden med ekologiskt fokus, som tillhandahåller buffertzoner för pollinatörer och mark i träda för nektar- och pollenrika växter, samt åtgärder för miljö- och klimatvänligt jordbruk inom ramen för landsbygdsprogrammen. Andra betydelsefulla incitament är stöd till jordbrukare för hållbara jordbrukssystem inom Natura 2000-områden och investeringar i ekologiskt jordbruk. Det behövs fortsatt arbete för att öka medvetenheten om pollinatörers betydelse för produktiviteten inom jordbruket.

²² <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/sfs-28-2017.html>

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/sfs-16-2017.html>

²³ <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/sfs-04-2019-2020.html>

²⁴ Se *Grön infrastruktur (GI) – Att stärka Europas naturkapital*, COM(2013) 249 final.

²⁵ Till exempel åtgärder för naturlig vattenfördröjning, <http://nwrn.eu/>.

Även om det är landsbygdsområdena som har störst betydelse för starka populationer av pollinatörer, har man allt mer börjat inse att även tätorter och stadsnära områden spelar en viktig roll när det gäller livsmiljöer för pollinatörer. Offentliga och privata platser som parker, trädgårdar, gröna tak och gröna väggar fungerar som tillflyktsorter för pollinatörer och ”språngbrädor” som ger dem möjlighet att röra och sprida sig inom urbaniserade områden. Genom att ansluta till naturliga och halvnaturliga områden på landsbygden stöder de ett nät av livsmiljöer för pollinatörer i det vidare landskapet. Ett antal lovande lösningar, till exempel naturbaserade sådana, kan göra det lättare att integrera livsmiljöer för pollinatörer i stora infrastrukturnätverk, som vägar, järnvägar och elledningar, som ofta är förenade med försämring av livsmiljöer och som ofta sträcker sig över stora ytor av olika sorters europeiska landskap. Regionala och lokala myndigheter bör uppmuntras att investera i sådana lösningar.

Användning av bekämpningsmedel

Vilka risker och effekter som bekämpningsmedel medför för pollinatörer beror på toxiciteten hos det aktiva ämnet samt exponeringsnivå. I EU godkänns aktiva ämnen som används i växtskyddsmedel²⁶ först efter en riskbedömning, för att förhindra oönskade effekter på honungsbin²⁷. År 2013 utarbetade Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) en vägledning²⁸ för att förbättra den befintliga riskbedömningen genom att inkludera bland annat kroniska effekter och arter av vilda bin i bedömningskraven. Medlemsstaterna har dock ännu inte ställt sig bakom denna vägledning. Ytterligare åtgärder kommer därför att behövas för att säkerställa dess genomförande.

År 2013 begränsade kommissionen användningen av tre bekämpningsmedel som innehåller neonicotinoider²⁹ efter att det hade visat sig att de innebär stora risker för bin. I februari 2018 bekräftade Efsas granskning av beläggen dessa risker³⁰. Såsom anges i förordning (EG) nr 1107/2009²⁷ är det viktigt att införa ändamålsenliga åtgärder för att minska dessa risker. Kommissionens förslag att ytterligare begränsa användningen av de tre neonicotinoiderna godkändes av medlemsstaterna den 27 april 2018³¹.

Vidare anges i direktiv 2009/128/EG³² en rad åtgärder som stöder en hållbar användning av godkända bekämpningsmedel. Särskilda mål och åtgärder kan upprättas i nationella handlingsplaner inom ramen för direktivet, för att hantera effekterna av bekämpningsmedel för pollinatörer.

Invasiva främmande arter

²⁶ Begreppet ”bekämpningsmedel” avser växtskyddsmedel som definieras i förordning (EG) nr 1107/2009.

²⁷ Förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden.

²⁸ Efsas vägledning om riskbedömning av växtskyddsmedel med avseende på bin (*Apis mellifera*, *Bombus* spp. och solitärbin), <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>.

²⁹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 485/2013 av den 24 maj 2013 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av de verksamma ämnena klotianidin, tiametoxam och imidaklopid samt om förbud mot användning och försäljning av utsäde som behandlats med växtskyddsmedel innehållande dessa verksamma ämnen.

³⁰ <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/180228>

³¹ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances/approval_renewal/neonicotinoids_en

³² Direktiv 2009/128/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel.

Ett annat allvarligt hot mot pollinatörer är invasiva främmande arter. Förordning (EU) nr 1143/2014³³ innehåller en uppsättning åtgärder att vidta i hela EU på detta område. Fortsatta insatser för att genomföra dessa åtgärder och upprätta en förteckning över fler arter som anses utgöra ett hot skulle minska skadliga effekter, till exempel sådana som rör predation från sammetsgeting (*Vespa velutina*) eller att pollinatörers livsmiljöer förstörs av vissa växtarter, exempelvis jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*) som konkurrerar ut inhemska växter. Vidare bör användning av inhemska arter av pollinatörer och växter främjas för offentligt och privat bruk, för att undvika de risker som främmande arter utgör för inhemska pollinerande arter.

Andra hot

Pollinatörer påverkas också av klimatförändringar, miljöföroreningar och sjukdomar. Klimatförändringar påverkar pollinatörernas utbredning, livsmiljöer och interaktioner, både genom gradvis förändring och genom extrema väderförhållanden. Även om inga omfattande studier finns av effekterna av olika föroreningar (som luftföroreningar, tungmetaller och ljusföroreningar) och sjukdomar, vet vi att de kan skada vilda pollinatörer eller påverka deras livsmiljöer negativt. Detta initiativ hanterar inte dessa hot direkt. EU:s politik för klimatfrågor³⁴, luftföroreningar³⁵ och åtgärder för bihälsa¹⁴ kommer att bidra till att minska effekterna av dessa för pollinatörer. Initiativet kommer dock att bidra till att indirekt hantera dessa och andra hot, genom att stödja upprätthållande, skapande och förbindelse av goda livsmiljöer för pollinatörer och genom att motverka spridning av främmande arter som bär på skadliga patogener och sjukdomar, och på så sätt stärka de europeiska ekosystemens klimattåligghet.

2.3. PRIORITERING III: Att öka medvetenheten, engagera samhället i stort och främja samarbete

För att motverka minskningen av pollinatörer krävs en strategi på alla förvaltningsnivåer, samt delaktighet av olika aktörer. Detta initiativ kommer att öka medvetenheten i hela samhället om betydelsen av pollinatörer och behovet av omedelbara åtgärder. Genom att främja och sprida bästa metoder och stödja ytterligare åtgärder ska initiativet mobilisera forskarsamhället, beslutsfattare, företag och medborgare att agera och samarbeta.

Även om det redan finns en rad plattformar som stöder samarbete kring pollinatörer (exempelvis forskningsnätverk och plattformar för utbyte av politiska lösningar) måste samarbetsmöjligheterna förbättras ytterligare. Kommissionen och medlemsstaterna bör öka medvetenheten om detta och främja finansieringsmöjligheter i detta avseende. Gemensamma verktyg och mallar för att utveckla planer och strategier till förmån för pollinatörer, som baseras på befintliga bästa metoder, kommer att underlätta ytterligare åtgärder på nationell, regional och lokal nivå. Ökat EU-stöd till nationella biodlingsprogram skulle också kunna öka allmänhetens och professionella aktörers medvetenhet om betydelsen av vilda pollinatörer för samhället och ekonomin.

EU kommer att utöka sitt bidrag till de globala åtgärderna till förmån för pollinatörer genom att öka stödet till bevarandeåtgärder inom ramen för det internationella initiativet för

³³ Förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

³⁴ https://ec.europa.eu/clima/index_sv

³⁵ Direktiv (EU) 2016/2284 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar.

pollinatörer³⁶, som leds av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, och genom att främja internationellt samarbete genom *Coalition of the Willing on Pollinators*³⁷.

3. SLUTSATS

EU-initiativet för pollinatörer ska bidra till att uppnå målen inom strategin för biologisk mångfald i EU fram till 2020 samt inom sektorspolitik som den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken. Det ger också värdefull information om framstegen i EU för att uppnå FN:s relevanta mål för hållbar utveckling.

Initiativet kommer att fungera i samverkan med handlingsplanen för naturen, människorna och näringslivet, i synnerhet med den kommande vägledningen om grön infrastruktur på EU-nivå och beträffande integrering av ekosystemtjänster i beslutsfattandet. Det sammanfaller med inledandet av de interinstitutionella förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram efter 2020. Även om de föreslagna åtgärderna beräknas ha genomförts till 2020 är det viktigt att upprätthålla momentumet och använda EU:s framtida finansieringsinstrument på bästa sätt, för att stödja effektfulla och mer långsiktiga åtgärder som motverkar minskningen av pollinatörer.

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att godkänna detta initiativ och aktivt engagera sig i dess genomförande, i nära samarbete med alla berörda aktörer.

I slutet av 2020 kommer kommissionen att utvärdera hur genomförandet av initiativet fortskrider och, om nödvändigt, föreslå rekommendationer till ytterligare åtgärder. Utvecklingen kommer att vägas in i den slutliga granskningen av strategin för biologisk mångfald i EU fram till 2020 och dess uppföljning.

³⁶ Konventionen om biologisk mångfald, partskonferensens beslut V/5, <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=7147>

³⁷ <https://promotepollinators.org>

BILAGA – FÖRTECKNING ÖVER ÅTGÄRDER

I denna bilaga ges en översikt över de mål och åtgärder som ingår i varje prioritering inom EU-initiativet för pollinatörer. Åtgärderna kommer att genomföras fram till 2020. För målen tillämpas ett långsiktigt perspektiv, till 2030.

PRIORITERING I: Att förbättra kunskapen om minskningen av pollinatörer samt dess orsaker och följder		
Mål <i>Pollinatörer och deras livsmiljöer övervakas och bedöms regelbundet. Det finns ett EU-omfattande övervakningssystem som ger data för bedömning av status och trender för pollinatörer. Detta utgör grunden för tillförlitliga och lämpliga indikatorer för pollinatörer som gör det lättare att bedöma effekterna av relevant EU-politik och möjliggör en kartläggning av pollinatörer och pollinering. Resurser görs tillgängliga inom EU:s forsknings- och innovationsprogram för att fylla kunskapsluckorna i fråga om minskningen av pollinatörer samt dess orsaker och följder för samhället och ekonomin. Allmän tillgång till data och information om pollinatörer.</i>		
ÅTGÄRD 1 – STÖDJA ÖVERVAKNING OCH BEDÖMNING		
1A)	Kommissionen ska utarbeta och testa ett EU-omfattande system för övervakning av pollinatörer. Syftet är att garantera att det finns tillförlitliga data för bedömning av status och trender i EU för pollinerande arter, och att utveckla en indikator för pollinatörer. En teknisk expertgrupp kommer att upprättas till stöd för detta arbete.	Första milstolpen fjärde kvartalet 2018
1B)	Kommissionen ska börja arbeta på en europeisk rödlista för blomflugor.	Första kvartalet 2019
1C)	Kommissionen ska utarbeta en förteckning över livsmiljöer som är viktiga för pollinatörer och utvärdera deras tillstånd utifrån rapporter från medlemsstaterna inom ramen för habitatdirektivet och andra tillgängliga data.	Första milstolpen första kvartalet 2019
1D)	Kommissionen ska inleda ett pilotprojekt för övervakning av förekomsten av bekämpningsmedel i naturen via honungsbyprodukter (till exempel pollen). Syftet är att bedöma möjligheten att använda denna innovativa metod för att få information om pollinatörers exponering för bekämpningsmedel.	Fjärde kvartalet 2018
1E)	Kommissionen ska tillämpa ramen för att ”kartlägga och bedöma ekosystem och ekosystemtjänster” på pollinatörer, inklusive utvecklingen av naturresursräkenskaper för pollinatörer och pollinering, för att möjliggöra en integrerad bedömning av minskningen av pollinatörer och dess följder för samhället och ekonomin, och för att	Andra kvartalet 2019

	fastställa lämpliga politiska åtgärder.	
<i>ÅTGÄRD 2 – STÖDJA FORSKNING OCH INNOVATION</i>		
2A)	Kommissionen ska fortsätta främja och stödja forskning och innovation om pollinatörer samt orsakerna till och följderna av deras minskning inom ramen för Horisont 2020 – EU:s ramprogram för forskning och innovation 2014–2020.	Kontinuerligt
2B)	Inom ramen för utbyten genom nätverket EIP-AGRI (det europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket ³⁸) ska kommissionen öka medvetenheten hos intressenterna om möjligheterna med att erkänna pollinatörernas behov och vilka tjänster de gör oss.	Kontinuerligt
2C)	Kommissionen ska överväga hur den ska främja forskning och innovation ytterligare för att motverka minskningen av pollinatörer, genom att genomföra programmet Horisont Europa – EU:s ramprogram för forskning och innovation för perioden efter 2020.	Kontinuerligt
<i>ÅTGÄRD 3 – UNDERLÄTTA KUNSKAPSUTBYTE OCH TILLGÅNG TILL DATA</i>		
3A)	Kommissionen ska lansera en plattform på internet om pollinatörer, som ska fungera som ett nav för data och information.	Första milstolpen första kvartalet 2019
3B)	Medlemsstaterna bör göra relevanta rumsliga data, t.ex. uppgifter om markanvändning, offentligt tillgängliga enligt kraven i Inspire-direktivet ³⁹ och direktivet om tillgång till miljöinformation ⁴⁰ , för att möjliggöra en integrerad rumslig analys.	Första milstolpen andra kvartalet 2019

³⁸ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/european-innovation-partnership-agricultural>

³⁹ Direktiv 2007/2/EG om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire)

⁴⁰ Direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation.

PRIORITERING II: Att hantera orsakerna till minskningen av pollinatörer

Mål

Lämpliga bevarandeåtgärder för hotade arter av pollinatörer och deras livsmiljöer fastställs och genomförs. Åtgärder som är relevanta för pollinatörer integreras fullt ut i den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken, och medlemsstaterna utnyttjar möjligheterna att upprätthålla och återställa deras livsmiljöer fullt ut i landsbygds- och stadsområden. Pollinatörers livsmiljöer förbinds med varandra i det vidare landskapet, vilket gör att de kan sprida sig över olika territorier. Pollinatörer skyddas från påverkan av bekämpningsmedel och invasiva främmande arter.

ÅTGÄRD 4 – BEVARA HOTADE ARTER AV POLLINATÖRER OCH DERAS LIVSMILJÖER

4A)	Kommissionen ska vidareutveckla handlingsplaner för de mest hotade arterna av pollinatörer och livsmiljöer som anges i habitatdirektivet, och ska stödja medlemsstaterna i genomförandet, bland annat genom Life-programmet.	Första milstolpen andra kvartalet 2019
4B)	Kommissionen ska, i samarbete med medlemsstaterna, fastställa bevarandeåtgärder och förvaltningsstrategier för att optimera fördelarna för hotade pollinatörer och deras livsmiljöer, bland annat inom ramen för den biogeografiska processen inom Natura 2000, och genom en särskild workshop.	Första milstolpen andra kvartalet 2019
4C)	Medlemsstaterna bör ta itu med prioriterade åtgärder för viktiga livsmiljöer för pollinatörer inom de prioriterade åtgärdsplanerna för hantering av Natura 2000-områden och grön infrastruktur samt artskydd.	Tredje kvartalet 2019

ÅTGÄRD 5 – FÖRBÄTTRA LIVSMILJÖER FÖR POLLINATÖRER PÅ OCH KRING JORDBRUKSMARK

5A)	Kommissionen ska bedöma de erfarenheter som finns av att använda åtgärder av betydelse för pollinatörer inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken för 2014–2020. Baserat på detta ska kommissionen utarbeta vägledning för förvaltningsmyndigheter och jordbrukare, med tekniska råd om hur åtgärderna kan göras effektivare, och främja dessa aktivt i den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020.	Första milstolpen fjärde kvartalet 2018
5B)	Medlemsstaterna bör uppmuntra åtgärder som är relevanta för pollinatörer i landsbygdsprogram för 2014–2020, bland annat genom att utbilda och öka medvetenheten hos jordbrukare och andra intressenter.	Kontinuerligt
5C)	Kommissionen ska främja integrering av hänsyn till pollinatörer vid genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020, och ska inkludera en indikator för pollinatörer i ramen för resultat och övervakning när den har utarbetats och är funktionsduglig.	Kontinuerligt

<i>ÅTGÄRD 6 – FÖRBÄTTRA LIVSMILJÖERNA FÖR POLLINATÖRER I STADSOMRÅDEN OCH DET VIDARE LANDSKAPET</i>		
6A)	Kommissionen ska samla in de bästa metoderna och utarbeta vägledning för lokala myndigheter om hur de ska skapa en gynnsam miljö för pollinatörer. Kommissionen ska också inkludera pollinatörer i kriterierna för utmärkelserna Europas miljöhuvudstad och European Green Leaf.	Andra kvartalet 2019
6B)	Kommissionen ska öka medvetenheten hos sammanhållningspolitiska förvaltningsmyndigheter och intressenter om bevarande av pollinatörer och relaterade finansieringsmöjligheter under perioden 2014–2020 och efter 2020.	Första milstolpen fjärde kvartalet 2018
6C)	Genom vägledning om grön infrastruktur på EU-nivå och integrering av ekosystem och ekosystemtjänster i beslutsfattandet ska kommissionen främja åtgärder på landskapsnivå som upprätthåller och återställer livsmiljöer för pollinatörer och integreringen av dessa i fysisk planering och andra relevanta beslutsfattandeprocesser.	Första milstolpen fjärde kvartalet 2018
<i>ÅTGÄRD 7 – MINSKA PÅVERKAN AV BEKÄMPNINGMEDEL PÅ POLLINATÖRER</i>		
7A)	Kommissionen ska uppmana medlemsstaterna att inkludera specifika mål och åtgärder för bevarande av pollinatörer i sina reviderade nationella handlingsplaner inom ramen för direktiv 2009/128/EG. Syftet är att minska de risker och den påverkan som användning av bekämpningsmedel medför för pollinatörer. Kommissionen ska utvärdera situationen i en andra rapport om genomförandet av direktivet.	Första milstolpen andra kvartalet 2019
7B)	Kommissionen ska anta en genomförandeplan för Efsas vägledning om riskbedömning av växtskyddsmedel med avseende på bin (<i>Apis mellifera</i> , <i>Bombus</i> spp. och solitärbin), för att förbättra bedömningen av risken för pollinatörer vid användning av bekämpningsmedel.	Fjärde kvartalet 2018
7C)	Kommissionen ska vidta rättsliga åtgärder för att förbjuda all användning utomhus av de tre neonicotinoider som omfattas av specifika restriktioner sedan 2013 (imidakloprid, tiametoxam och klotianidin).	Andra kvartalet 2018
<i>ÅTGÄRD 8 – MINSKA INVASIVA FRÄMMANDE ARTERS PÅVERKAN PÅ POLLINATÖRER</i>		
8A)	Kommissionen ska ge teknisk vägledning åt medlemsstaterna om hur de ska förebygga och hantera invasiva främmande arter som är skadliga för pollinatörer inom ramen för förordning (EU) nr 1143/2014.	Tredje kvartalet 2019
8B)	Kommissionen ska utarbeta vägledning för att främja användning av inhemska växtarter och pollinatörer inom den offentliga och privata sektorn.	Tredje kvartalet 2019

PRIORITERING III: Att öka medvetenheten, engagera samhället i stort och främja samarbete

Mål

Medvetenheten om betydelsen av pollinatörer och behovet av omedelbara åtgärder för att stoppa deras minskning höjs i samhället i stort. Offentliga åtgärder får större inverkan genom en effektiv mobilisering av företag och medborgare. Enskilda åtgärder får större inverkan genom en bättre samordning av relevanta aktörer på alla nivåer. EU har en globalt ledande roll i att stödja och underlätta internationella åtgärder för pollinatörer.

ÅTGÄRD 9 – UPPMANA FÖRETAGSSEKTORN OCH MEDBORGARNA ATT AGERA

9A)	Kommissionen ska ge vägledning åt och stimulera företag att bidra till bevarande av pollinatörer, i synnerhet inom den jordbruksbaserade livsmedelssektorn. Kommissionen ska också fortsätta främja bra metoder och innovativa företagsmodeller, som gynnar pollinatörer, genom EU:s plattform för företag och biologisk mångfald ⁴¹ och EU:s miljöpris för företag (<i>European Business Award for the Environment</i>), och dessutom ge finansieringsmöjligheter genom finansieringsmekanismen för naturkapital.	Första milstolpen andra kvartalet 2019
9B)	Kommissionen ska undersöka möjligheten att tillämpa EU:s miljömärkning på produkter som gynnar bevarande av pollinatörer, exempelvis ängsfröblandningar, krukväxter för pollinatörer och andra relevanta trädgårdsprodukter, i linje med slutsatserna och rekommendationerna i den kontroll av ändamålsenligheten som slutfördes 2017 ⁴² .	Tredje kvartalet 2019
9C)	Kommissionen ska utveckla och sprida utbildningsmaterial om pollinatörer. Kommissionen ska också utarbeta vägledning om hur medborgarna kan engagera sig i bevarande av pollinatörer och medborgarforskning om dessa. Sådana åtgärder för att bevara pollinatörer kan genomföras inom ramen för den europeiska solidaritetskåren, som hjälper unga personer att volontärarbeta med projekt som gynnar samhällen och miljön i Europa. Dessutom skulle nationella biodlingsprogram kunna komplettera dessa insatser genom utbildning för att öka allmänhetens och professionella aktörers medvetenhet om betydelsen av vilda pollinatörer.	Kontinuerligt

⁴¹ http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/index_en.htm

⁴² COM(2017) 355 final.

ÅTGÄRD 10 – FRÄMJA STRATEGIER OCH SAMARBETE PÅ ALLA NIVÅER TILL FÖRMÅN FÖR POLLINATÖRER		
10A)	Kommissionen ska utarbeta gemensamma mallar och verktyg utifrån befintliga bästa metoder, för att underlätta utvecklingen av strategier för pollinatörer på nationell, regional och lokal nivå.	Tredje kvartalet 2019
10B)	Kommissionen ska undersöka hur samarbetet kan förbättras mellan alla relevanta aktörer genom befintliga plattformar och främja ytterligare samarbete genom mekanismer på EU-nivå, bland annat inom EU:s ramprogram för forskning och innovation 2014–2020, programmen för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg), lokalt ledd utveckling samt instrumenten Taix-EIR ⁴³ och Taix-Regio ⁴⁴ Peer 2 Peer.	Första milstolpen första kvartalet 2019
10C)	Kommissionen ska främja integrering av hänsyn till och åtgärder för bevarande av pollinatörer i politik, planer och program som får EU-stöd i utvecklings- och grannländer, i linje med målen i det internationella initiativet för pollinatörer ⁴⁵ .	Kontinuerligt
10D)	EU ska ansluta sig till <i>Coalition of the Willing on Pollinators</i> , och främja effektiva internationella åtgärder för pollinatörer.	Fjärde kvartalet 2018

⁴³ http://ec.europa.eu/environment/eir/p2p/index_en.htm

⁴⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/taix-regio-peer-2-peer/

⁴⁵ Under ledning av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation.